

Kooskõlastustabel

I KOOSKÕLASTUSRINGI TAGASISIDE

Andmekaitse Inspeksioon	Märkused nr 1– 12
-------------------------	-------------------

Nr	Märkused	Arvestatud/ mittearvestatud/ selgitatud	RAM märkused
Andmekaitse Inspeksioon			
1	Soovitame muuta kehtiva põhimääruse pealkirja selliselt, et pealkirjast eemaldatakse tekstiosa „asutamine ja registri pidamise“. Ühtlasi soovitame vaadata üle põhimääruse § 1 ning eemaldada sealt asutamist puudutav osa. Tegemist on juba asutatud andmekoguga ning põhimääruse eesmärk ongi reguleerida andmekogu pidamist.	Mittearvestatud	Kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks saadetud määruse muutmise eelnõu on koostatud direktiivi (EL) 2022/2464 mõnede sätete ülevõtmiseks, millega märkus ei ole seotud. Lisaks kuna nimetatud direktiivi ülevõtmise tähtaeg on möödunud ning määruse muutmiseks koostatud eelnõu on mõnevõrra kiireloomuline, siis on Andmekaitse Inspeksioon 8. mail 2025 e-kirja teel andnud RAM-ile nõusoleku kooskõlastamisele saadetud määruse eelnõu versiooniga jätkamiseks. Arvestame Andmekaitse Inspeksiooni nõusolekus välja toodud tingimust ning võtame määruse muutmise esitatud tähelepanekute osas ette esimesel võimalusel.
2	Põhimääruse § 2 lõike 1 järgi on audiitortegevuse register riiklik register. Selgitame, et kuni 31.12.2007 kehtinud andmekogude seadus nägi ette andmekogude liigid, milleks oli riigi põhiregister, riiklik register ja riigiasutuste peetavad muud andmekogud. Avaliku teabe seadus (AvTS) ei tunne aga mõistet „riiklik register“. AvTS § 433 järgi asutatakse seadusega või selle alusel antud õigusaktiga andmekogu. Lisaks, kuigi sõna „register“ peetakse sõna „andmekogu“	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.

	sünonüümiks, soovitame siiski põhimääruses kasutada läbivalt sõna „andmekogu“.		
3	<p>Põhimääruse § 3 lõigete 1 ja 2 järgi on andmekogu vastutavaks töötlejaks Rahandusministeerium ja volitatud töötlejaks Audiitorkogu. AvTS § 434 lõike 1 järgi korraldab andmekogu vastutav töötleja andmekogu kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist ning vastutab andmekogu haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest. Sama paragrahvi lõike 2 järgi on andmekogu vastutaval töötlejal õigus edasi volitada andmekogu majutust ja andmete töötlemist. Sama sätestab ka põhimääruse § 3 lõige 3, mille kohaselt on andmekogu vastutaval töötlejal õigus nimetada teisi volitatud töötlejaid. Siinjuures aga juhime tähelepanu sellele, et audiitortegevuse seaduse (AudS) § 153 lõige 4 määrab andmekogu volitatud töötlejaks Audiitorkogu, andmata andmekogu vastutavale töötlejale õigust määrata põhimääruses teisi volitatud töötlejaid. Seega laiendatakse madalama taseme õigusaktiga kõrgema taseme õigusaktis toodut.</p>	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.
4	<p>Põhimääruse § 3 lõige 3 määrab vastutava ja volitatud töötleja registripidajateks. Selgitame, et AvTS ei tunne mõistet „registripidaja“. Tegemist on ENSV riiklike registrite 2 (4) seaduse mõistega, mille kohaselt registri andmete kogumine, salvestamine, säilitamine, kontroll ja kasutamise korraldamine tehakse ülesandeks ettevõttele, asutusele või organisatsioonile, keda nimetatakse registripidajaks. Ilmselt on sättega soovitud määrata, et registris teevad erinevaid andmetöötlustoiminguid nii vastutav kui volitatud töötleja. Samas ei selgu põhimäärusest, milline on vastutava ja volitatud töötleja vaheline tööjaotus ja vastutus. Näiteks ei ole selge, kes milliseid andmeid sisestab, parandab, muudab, kes haldab kasutajaõigusi, kes vastab päringutele ja millises osas, kellel on õigus andmeid kustutada. Kuigi AudS § 4 järgi teevad Audiitorkogu juhatus ja järelevalvenõukogu registritoiminguid ja kasutavad registris olevaid andmeid, siis on mõistlik vastavalt tegelikule tööjaotusele kirjeldada põhimääruses, kes mida ja milliste andmetega teeb ning mille eest vastutab.</p> <p>Lisaks märgime, et kuna andmekogu sisaldab ka isikuandmeid, siis nende töötlemisel võivad Rahandusministeerium ja Audiitorkogu olla kaasvastutavad töötlejad IKÜM1 mõistes. See aga tähendab, et põhimääruses tuleks määrata kindlaks</p>	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.

	<p>ka IKÜM-st tulenevad vastutusvaldkonnad ehk kes milliseid ülesandeid peab täitma, et andmete töötlemine vastaks IKÜM-st tulenevatele kohustustele. Eelkõige puudutab see andmesubjekti õiguste kasutamist, s.t põhimääruses määratakse kindlaks kontaktpunkt, kuhu inimesed seoses oma isikuandmete töötlemisega võivad pöörduda.</p>		
5	<p>Põhimääruse § 4 järgi on andmekogusse kantud andmetel informatiivne tähendus, õiguslik tähendus on neil ainult seaduses sätestatud ulatuses. Märgive, et kuigi AvTS seda nõuab, siis on sellised sätted sisutühjad. Ilmselgelt lähtuvad asutused oma töös andmekogusse kantud andmetest, vastasel juhul oleks andmekogu pidamine mõttetu. Nii on kohatu märkida põhimääruses, et andmekogu andmetel on vaid informatiivne või statistiline tähendus. Eristada tuleks vaid need juhud, kus andmekogu andmetel on kolmandate isikute suhtes konstitutiivne tähendus.</p>		Vt vastust märkusele nr 1.
6	<p>Kehtiva põhimääruse § 5 lõike 1 järgi peetakse andmekogu ühetasandilise digitaalse andmekoguna. Selgitame, et varasemalt kehtinud andmekogude seaduse § 35 punktis 3 oli sätestatud kohustus reguleerida registri põhimääruses registri ülesehitus ja registri pidamise organisatsiooniline struktuur, andmete töötlemise kord eri tasanditel ning andmete vahetamine ja võrdlemine eri tasandite vahel. Kehtiva AvTS § 435 aga andmekogu tehnilise ülesehituse detailset sätestamist põhimäärustes ei nõua. Kuigi praktikas kirjeldatakse kehtivates põhimäärustes andmekogu eri tasandeid ka praegu, jääb enamasti selgusetuks, mida andmekogu haldajad selle all tegelikult mõtlevad. Seetõttu teeme ettepaneku kõnealune säte põhimäärusest eemaldada. Sealjuures ka see osas, mis puudutab andmekogu digitaalset pidamist. AvTS § 431 sätestab, et andmekogu on infosüsteem, infosüsteem on defineeritud küberturvalisuse seaduses ja selle järgi kujutabki infosüsteem endast digitaalsete andmete automaatset töötlemist ehk tegemist on mittevajaliku sättega.</p>	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.
7	<p>Põhimääruse § 5 lõike 2 kohaselt esitavad andmekogule andmeid audiitortegevuse seaduse kohaselt registrile andmete esitamiseks kohustatud isikud. Sätte teise lause kohaselt võivad andmeid esitada ka muud isikud. Märgive, et AvTS § 435 lõike 1 järgi tuleb andmekogu põhimääruses muu hulgas loetleda andmekogule andmeandjad koos esitatava andmekoosseisuga. Sättes toodud lahtine</p>	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.

	loetelu ei taga aga läbipaistvust andmekogus toimuva andmetöötuse kohta, mistõttu palume sätet muuta ning loetleda andmete allikad ning andmed, mida andmekogule esitatakse.		
8	Põhimääruse §-s 14 on sätestatud menetlustoimiku koosseis. Nimetatud paragrahvi lõike 2 järgi säilitatakse menetlustoimikus muud infot ja dokumente, mis käivad registrisse kantud isiku kohta. Juhime tähelepanu sellele, et AvTS § 435 lõike 1 järgi tuleb andmekogu põhimääruses sätestada andmekogusse kogutavate andmete koosseis. Andmekogude juhendis on inspeksioon selgitanud, et põhimäärus peab sisaldama ammendavat loetelu andmekogusse kogutavatest andmetest. Seejuures peab loetelust selguma, kelle kohta (s.o andmesubjektide kategooriad) neid andmeid kogutakse. Kui andmekoosseis on väga mahukas, võib loetelu esitada põhimääruse lisana.	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.
9	Põhimääruse § 15 reguleerib andmete riskasutust. Sätte kohaselt on registri vastutaval ja volitatud töötlejal lubatud seadusega või seaduse alusel antud õigusaktiga talle pandud ülesannete täitmiseks esitada päringuid teistesse riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogudesse ja saada sealt andmeid. Esmalt selgitame, et varasemalt kehtinud andmekogude seaduse § 12 reguleeris andmete riskasutust, kuid kehtiv AvTS riskasutuse mõistet ei tunne. Nagu punktis 7 selgitasime, siis tuleb andmekogu põhimääruses sätestada andmekogule andmete andjad, mis tähendab, et põhimääruses tuleb välja tuua need andmekogud, asutused või isikud, kust audiitortegevuse register andmeid saab ning loetleda saadav andmekoosseis. Läbi selle määratakse kindlaks ka see, millised on andmekogu unikaalsed põhiaandmed. Teiseks märgime, et õigus teistelt isikutelt ja asutustelt andmeid saada ei saa tuleneda andmekogu põhimäärusest, vaid seaduse menetlusnormidest, mis selle konkreetse asutuse tegevusele kohalduvad. Selline säte on mitteregulatiivne ja sisutühi, mistõttu soovitame põhimäärusest eemaldada.	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.
10	Põhimääruse § 17 reguleerib andmekogust andmete väljastamist. Nimetatud sätte kohaselt väljastatakse registrisse kantud avalikke andmeid registri infosüsteemi vahendusel esitatud avalduse alusel. Samas on reguleerimata juurdepääsupiiranguga andmete väljastamine. Samuti ei selgu põhimäärusest, kuidas toimub andmete väljastamine arhiivist. Palume põhimäärust selles osas täiendada.	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.

11	Samuti puuduvad põhimääruses sätted andmetega tehtavate toimingute logimise ja logide säilitamise kohta. Põhimääruse §-st 19 nähtuvalt jääb igast registrisse tehtud kandest jälg, kuid põhimäärusest ei nähtu, kas andmekogusse tehtud päringud ja muud andmetega tehtavad toimingud (nt kustutamine) logitakse. Palume määrust selles osas täiendada. Lisaks palume täiendada põhimääruse § 26 selliselt, et oleks selge, mis toimub arhiveeritud andmetega pärast säilitamistähtaaja lõppemist.	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.
12	Samuti puuduvad põhimääruses sätted andmetega tehtavate toimingute logimise ja logide säilitamise kohta. Põhimääruse §-st 19 nähtuvalt jääb igast registrisse tehtud kandest jälg, kuid põhimäärusest ei nähtu, kas andmekogusse tehtud päringud ja muud andmetega tehtavad toimingud (nt kustutamine) logitakse. Palume määrust selles osas täiendada. Lisaks palume täiendada põhimääruse § 26 selliselt, et oleks selge, mis toimub arhiveeritud andmetega pärast säilitamistähtaaja lõppemist.	Mittearvestatud	Vt vastust märkusele nr 1.